

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO
NR. VIII-1012 3, 8, 17, 25, 28, 35, 37, 41, 43, 44, 45, 49, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 70, 71, 84, 85, 87,
89, 90, 92, 95, 96, 97 STRAIPSNIŲ, ĮSTATYMO 1 PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 71¹, 79¹ IR 83¹ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-5016
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIO A. SYSO 2020 M. RUGSĖJO 15 D. IR 28 D.
PASIŪLYMŲ DĖL ŠIO ĮSTATYMO PROJEKTO**

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2020 m. spalio 20 d. sprendimo Nr. SV-S-1686 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 ir 4 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a:**

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 3, 8, 17, 25, 28, 35, 37, 41, 43, 44, 45, 49, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 70, 71, 84, 85, 87, 89, 90, 92, 95, 96, 97 straipsnių, Įstatymo 1 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 71¹, 79¹ ir 83¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-5016 (toliau – Įstatymo projektas) tikslams didinti diplomatinės tarnybos patrauklumą ir profesionalumą, suderinti Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymą su Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo doktrinos nuostatomis, bet pasiūlyti Seimui Įstatymo projekto nesvarstyti atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijoje rengiamas Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo projektas, kuriuo numatoma kompleksškai spręsti Aiškinamajame rašte nurodytas problemas ir kurį artimiausiu metu ketinama pateikti Seimui.

2. Jeigu Įstatymo projektas vis dėlto būtų svarstomas, pasiūlyti Seimui tobulinti Įstatymo projektą pagal toliau išdėstomus pasiūlymus:

2.1. atsisakyti Įstatymo projekto 5 straipsnio, 11 straipsnio ir 35 straipsnio 3 dalies, atsižvelgiant į tai, kad Seimui 2021 m. sausio 12 d. priėmus Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 23, 28, 45, 65, 91, 92 ir 95 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-157, kuriuo buvo panaikinta Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro teisė sudaryti diplomato tarnybos sutartį su asmeniu, užsienio reikalų ministro skiriamu laikinuoju reikalų

patikėtiniu diplomatinėje atstovybėje, konsulinės įstaigos vadovu ar ministru patarėju, jeigu jie iki šio paskyrimo dienos nėra sudarę su Užsienio reikalų ministerija diplomato tarnybos sutarties, Įstatymo projekto 5 straipsnio 1 dalies ir 11 straipsnio teisinio reguliavimo tobulinimo tikslas iš esmės yra pasiektas;

2.2. Įstatymo projekto 9 straipsniu keičiamo 43 straipsnio 7 dalies nuostatą „I Užsienio reikalų ministerijos kanclerio pareigas gali būti skiriamas tik diplomatas, dirbantis pagal diplomato tarnybos sutartį“ suderinti su Vyriausybės įstatymo 31¹ straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad Užsienio reikalų ministerijos kancleris gali būti ir diplomatas;

2.3. atsisakyti Įstatymo projekto 22 straipsnio ir 35 straipsnio 2 dalies, atsižvelgiant į tai, kad išskirtinių socialinių garantijų, kurios tiesiogiai nėra nustatytos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, suteikimas diplomatinėje tarnyboje dirbantiems asmenims vien dėl diplomato tarnybos fakto turėtų būti objektyviai pagrįstas, kaip to reikalauja konstitucinė doktrina, o šios socialinės asmenų grupės išskyrimas iš, pavyzdžiui, kitų valstybės tarnautojų ar viešojo sektoriaus darbuotojų galėtų būti laikomas nepagrįstu. Nesant objektyvių kriterijų, kuriais remiantis būtų įtvirtintas naujas teisinis reguliavimas, ši teisė galėtų būti traktuojama kaip privilegija, o Konstitucinis Teismas 2014 m. liepos 3 d. nutarime pabrėžė, kad Konstitucija nesaugo ir negina tokių asmens įgytų teisių, kurios savo turiniu yra privilegijos; privilegijų gynimas ir apsauga reikėtų, kad yra pažeidžiami konstituciniai asmenų lygiateisiškumo, teisingumo principai, Konstitucijoje įtvirtintas darnios visuomenės imperatyvas, taigi ir konstitucinis teisinės valstybės principas (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2007 m. liepos 5 d. nutarimai, 2010 m. liepos 2 d. sprendimas);

2.4. atsisakyti Įstatymo projekto 23 ir 24 straipsnių, nes šie siūlymai nėra tinkamai pagrįsti Aiškinamajame rašte, t. y. nepateikta paaiškinimų, kaip siūloma nauja su gyvenimu ir darbu užsienyje susijusių išlaidų kompensavimo koeficientų nustatymo sistema leistų geriau užtikrinti diplomatų aprūpinimą, kad jis atitiktų priimančiosios užsienio valstybės gyvenimo lygį ir leistų lanksčiau reaguoti į besikeičiančią situaciją;

2.5. atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektui įgyvendinti reikės priimti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, siūloma Seimui Įstatymo projekto įsigaliojimo terminą nustatyti 2022 m. sausio 1 d., atitinkamai tikslinti Įstatymo projekto 34 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras iki 2021 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus“.

3. Dėl Seimo nario A. Syso 2020 m. rugsėjo 15 d. ir 28 d. pasiūlymų:

3.1. pritarti pasiūlymui išbraukti Įstatymo projekto 22 straipsnį, atsižvelgiant į šio nutarimo 2.3 papunktyje pateiktus argumentus;

3.2. nepritarti kitiems Seimo nario A. Syso 2020 m. rugsėjo 15 d. ir 28 d. pasiūlymams dėl šių priežasčių:

3.2.1. pateikti pasiūlymai yra niekaip nepagrįsti, t. y. nepateikta argumentų dėl pakeitimų poreikio, nenurodyti siejami teigiami rezultatai, palyginti su galiojančiu reguliavimu, neįvardytos problemos, kurias siekiama spręsti, taip pat nenumatytas galimas poveikis valstybės finansams. Priešingai, siūlomų priemonių proporcingumas ir teisingumas kelia abejonių. Priėmus pasiūlymus, pavyzdžiui, dėl diplomatų tarnybinės veiklos vertinimo ir karjeros sistemos pakeitimų, būtų iškreipiamas tarnybinės veiklos vertinimo teisinio reguliavimo sistemiškumas ir nuoseklumas. Toks teisinis reguliavimas neskatinėtų diplomatų kelti kvalifikaciją, siekti geresnių veiklos rezultatų, nedidintų jų motyvacijos;

3.2.2. įvertinus pasiūlymus, kurių papildomų lėšų poreikį galima atlikti, preliminariais skaičiavimais, vieniems metams reikėtų apie 6 mln. eurų papildomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „<...> įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas), kad „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas). Atsižvelgiant į valstybės ekonominę situaciją, darytina išvada, kad prisiimti papildomų finansinių įsipareigojimų, susijusių su Seimo nario pasiūlymų įgyvendinimu, nebus galimybių.

Ministras Pirmininkas

Užsienio reikalų ministras